

Osmanlı Sosyalist Fırkası Programı*

"Hayat-ı içtimaide en mağdur bir kısım teşkil eden amelenin ve bunlardan pek geri kalmıyan avamın hukuk-u hayatiye ve siyasetiye temin edilmek ve şu âheng-i umumi-i terakkide kendilerine bir şehrah-ı salâh ve refah istihzar eylemek üzere Fırka bunun için âtideki programı tanzim eylemiştir.

Madde

- 1 — Her türlü intihabatın bilâvasıta ve rey-i âm usulile icrası
- 2 — Matbuat ve içtimaat-ı umumiyyeye hürriyet-i kâmile verilmesi
- 3 — İdam cezasının ref'i
- 4 — İnsanların ihtiyacat-ı tabiiyesinden olan mevaddan alınan vergilerin lâğvı
- 5 — Resm-i müterakkinin kabulü.
- 6 — Şimendiferler, bankalar, madenler, sigorta kumpanyalarının millileştirilmesi ile her türlü inhisarın ref'i
- 7 — Bir Osmanlı'nın Türkiye'nin her tarafında intihaba hakkı olması
- 8 — Tevsi-i mezuniyetin kabulü
- 9 — Vakt-i hazerde kuvve-i askeriyenin milislerden teşkili
- 10 — Tecavüzi bilûmum muharebelerden mücanebet olunması
- 11 — Nokta-i nazarı muhafaza-i sulh ve sükun olmayan bilûmum ittifaklara iştirak edilmemesi
- 12 — Meclis-i Mebusan'a aza intihabı için fikri mücadelat-ı siyasiyeye girişilmesi
- 13 — Sosyalistliğin terakkisine hâdim bilûmum faydalı nümayişlere iştirak edilmesi
- 14 — Amelenin hukuk-ı sarıhasını pâyimâl edercesine tertip edilen grev ve sendika kanunlarının ref'ü ilkası
- 15 — Talim ve tedrisin her sınıf-ı içtimai için meccanen olması
- 16 — Bîlcümle masarifat-ı adliyenin ref'i
- 17 — Bilûmum amelenin haftada bir gün istirahat etmesi
- 18 — Evkat-ı mesainin günde sekiz saate hasredilmesi
- 19 — On dört yaşından ufak erkek ve on altı yaşından küçük kızların ameliklikten men'i
- 20 — Bir amele Nezareti teşkili
- 21 — Dahili ve harici bilûmum Sosyalist kongrelerine iştirak edilmesi
- 22 — Bütün amele sendikalarına manen ve maddeten muavenet edilmesi.

* Metni için bk. İnsaniyet (18 Teşrin-i sâni 1326), İştirak (2 Eylül 1326).